

Safarilodgerna ligger öde - turisterna gav inte bara inkomster, de var också extra ögon ute i vildmarken.

Tjuvjakten ökar när ingen längre kommer

FOTO: GARETH BENTLEY/WWF-US

Coronapandemin hotar oss människor – och naturen. För när turisterna uteblir ökar tjuvjakten och intrången. Om krisen blir långvarig växer risken att regeringar öppnar för exploatering av skyddade områden som inte längre ger några inkomster.

TEXT: CHARLOTTE PERMELL

I BÖRJAN AV JUNI KOM beskedet att en 25-årig bergsgorillahanne, en silverrygg, dödats av tjuvjägare i Uganda. Tjuvjägarna var inte ute efter bergsgorillan, de jagade skogssvin för att få mat.

För när inga turister längre kommer och inkomsterna för lokalbefolkningarna rasar söker allt fler människor mat och inkomster från viltet i nationalparkerna i både Afrika och Asien. Rapporten om ökad tjuvjakt på noshörning kom in från bland annat Botswana och Sydafrika så snart länderna stängt ner. I Kenya fördubblades tjuvjakten och beslagen av viltkött redan i våras. Siffrorna väntas ha stigit ännu mer i sommar, enligt Kenyas vilt-

vårdsmyndighet, Kenya Wildlife Service.

Parkvakterna kämpar på, men när turisterna uteblir är det färre ögon som ser vad som händer i reservaten. Safariturister ger inte bara inkomster, de fungerar som ett indirekt skydd för djurlivet. Tjuvjägare undviker oftast områden där många turister rör sig. Nu ska ett fåtal parkvakter ensam övervaka miljontals hektar vildmark. Det är förstås omöjligt.

Frågan är också hur länge parkvakterna kan hålla ut.

– I Kenya var det 2200 parkvakter som

hade sin försörjning direkt ur turistnäringen. Nu tjänar de ingenting. De försöker jobba på men ju längre tiden går, desto fler måste släppa. Många går tillbaka till att bli småbrukare igen, berättar WWFs Afrikaexpert **Allan Carlson**.

Därmed rasar en mödosamt uppbyggd och framgångsrik struktur för naturvården i Östafrika.

– Det rapporteras om fler och fler problem med elefanter som trampar ner grödor och lejon som river kor. Vi har arbetat i många år med att bygga ett system för hur denna typ av kontroverser ska hanteras och kompenseras. I stället för vedergällning har människor kunnat vända sig till parkvakterna och fått ersättning. Nu försvagas hela systemet, det är väldigt olyckligt, säger Allan Carlson, som står i daglig kontakt med sina afrikanska kollegor.

– Detta får inte hålla i för länge för då kan vi tappa greppet. Då förlorar vi allt vi byggt upp under 20–30 år.

En långvarig nedstängning av världen kan

Gorillaturismen är en av de största inkomstkällorna i Rwanda och betalar skötseln av alla övriga nationalparker i Uganda.

FOTO: MARTIN HARVEY/WWF

bli ett allvarligt hot mot hela naturskyddet i en rad länder. Ekoturism genererar miljardbelopp varje år.

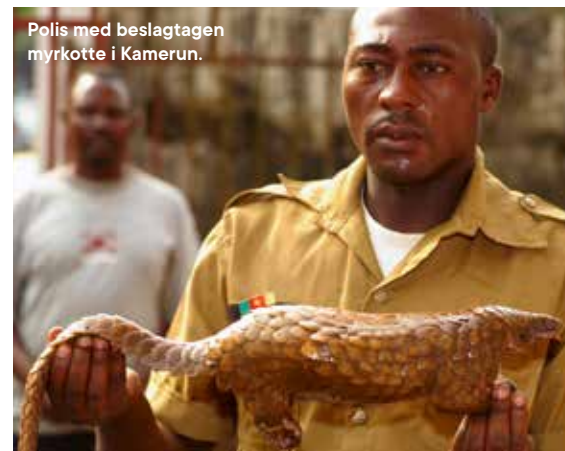
Ett välkänt exempel är Östafrikas bergsgorillor. I Uganda finansierar de inte bara skyddet av sina egna skogar, de drar dessutom in pengar till skötseln av alla andra parker i landet och ger tusentals människor försörjning.

– Gorillaturism är en form av markanvändning, den andra är att öppna upp för odling och exploatering. Den diskussionen har länge legat lågt på grund av de goda inkomsterna från turismen. Men om pandemin fortsätter och inga turister kommer kanske den tar fart igen. Populistiska politiker tar gärna upp sådant, konstaterar Allan Carlson.

CORONAPANDEMINS FÖLJDER MÄRKS också i nationalparkerna i Asien. Många miljoner människor i städerna har förlorat sina jobb och flyttat då hem till sina byar. Miljon-tals migrantarbetare har tvingats resa tillbaka till sina länder. Ofta har de ingen inkomst när de kommer hem.

– Vi ser att man då på vissa ställen vänder sig till naturen. I Nepal ökar intrången i nationalparkerna kraftigt, man faller träd, exempelvis i Chitwan, berättar **Louise Carlsson**, WWFs Asienexpert och fortsätter:

– Om det blir en långvarig lågkonjunktur är det tänkbart att människor försöker tjäna pengar på tjuvjakt. Det blir som en ond spiral, för ju mer människor håller på med tjuvjakt och hantering

Polis med beslagtagna myrkotte i Kamerun.

FOTO: OLA JENNERSTEN/WWF-SWEDEN

Tigersafaris i Indien drar in mångmiljonbelopp. Här ett magiskt möte i Kanha nationalpark.

av vilda djur, desto mer ökar risken för pandemier, förklarar Louise Carlsson.

– Vi har ett ansvar att medvetandegöra människor, att förklara följderna om vi fortsätter att överutnyttja naturen som gör nu, tillägger Louise Carlsson.

WWF-kontoren runt om i världen arbetar nu med att informera om hälsorisker och ekologiska risker med konsumtion av vilda djur. WWF har gett stöd till munskydd och handsprit, i vissa länder har akutinsamlingar startats för människor som inte har några inkomster alls.

WWF STÖDJER PARKVAKTER med utrustning och ligger på regeringarna i Sydostasien om att stoppa handeln med vilda djur. Än så länge är det bara Kina som agerat och helt förbjudit konsumtion av vilda djur. En stor framgång är Kinas beslut att ge myrkotten högsta skyddsstatus, precis som jättepandan. Just myrkotten anses vara världens mest exploaterade art, förra

FOTO: OLA JENNERSTEN/WWF-SWEDEN

Fakta

Viruset covid-19 började troligtvis spridas via en djurmarknad i Wuhan i Kina i december 2019.

Viruset härstammar från fladdermöss, ytterligare någon art förmodas vara inblandad som mellanvärd.

En miljon djur- och växtarter anses i dag vara hotade. Den illegala handeln med vilda djur är en av de viktigaste orsakerna bakom förlusterna. Utdöendetakten för ryggradsdjur är 1000 gånger högre än normalt.

året såldes nära 200 000 myrkottar illegalt – och så många som en miljon myrkottar kan ha tagits av tjuvjägare de senaste tio åren.

WWF har också gjort starka påtryckningar på myndigheterna i Vietnam där handeln med vilda djur är enorm. Men där har inget hänt.

– WWF försöker påverka genom alla kanaler vi har. Men handel med vilda djur omsätter miljarder, det är mycket korruption och svårt att komma åt, konstaterar Louise Carlsson.

Samtidigt växer en stark asiatisk opinion mot djurmarknaderna. Över 90 procent av de tillfrågade i Hong Kong, Japan, Myanmar och Thailand stödjer beslut från regeringar att stänga illegala och oreglerade djurmarknader, visar en undersökning genomförd av WWF tidigare i år.

– Denna kris öppnar för insikt om att människans och naturens hälsa hänger ihop, att vi är beroende av varandra, säger Louise Carlsson och slutar:

– Om vi lyckas öka förståelsen för det så ser vi också en ljusning. ♦